

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ETTURTUR NIDUM ALTARIA.

QUI FRUMENTUM

XIV. ÉVF. 1913. 4. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

AZ ORSZÁGOS OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, Üllői-út 77.

Ára egy évre 3 korona.

Megjelenik minden hó elsején.

Stephaneum nyomda r. t.

ECCE AGNUS DEI

ELECTORUM CONSERVASTI | CUJUS NON SUM DIGNUS...

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES:

PARCE POPULO TUO.

ECCE AGNUS DEI

Walser-Varga-féle

Örökimádás imakönyv

az oltáregyletek imakönyve, ötödik teljes kiadás; 30 óra

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival megjelent és kapható

Közönséges papíron:

Vászonkötés	3 K 50 f.
Bőrkötés, vörösvágás, tokkal	5 „ — „
Bőrkötés, aranyvágás, tokkal	6 „ — „

Műnyomó papíron:

Vászonkötés, vörösvágás	4 K — f.
Bőrkötés, vörösv., tokkal	5 „ 50 „
Bőrkötés, aranyv., tokkal	6 „ 50 „
Borjúbőr-kötés, aranyvágás, párnázva, kazettával	8 „ 50 „

Japán papíron: (az egész könyv egy ujjnyinál alig vastagabb)

Vászonkötés, vörösvágás	4 K 50 f.
Bőrkötés, vörösvágás, tokkal	6 „ — „
Bőrkötés, aranyvágás, tokkal	7 „ — „
Borjúbőr, párnázva, kazettával	9 „ — „
Borjúbőr, hordozható tokkal	18 „ — „

REMÉNYSÉGÜNK 1906, 1907, 1908, 1909-ik évfolyamai még kaphatók

1906, 1907, 1908, 1909-ik évfolyamai egyenként

Walser-Varga-féle

Örökimádás imakönyv

örögbetűs hatodik teljes kiadás.

A betűk nagyok, de a könyv alakja alig valamivel nagyobb a kisebb alakú kiadásénál: K. Sávely Dezső festőművész rajzaival.

Jó papíron:

Vászonkötés	4 K 60 fill.
Bőrkötés, vörösvágás tokkal	6 „ 50 „
Bőrkötés, aranyvágás, tokkal	7 „ 50 „

Japán papíron:

Vászonkötés, bindre fűzve	5 K 20 fill.
Bőrkötés, bindre f., vörösvágás tokkal	7 „ 50 „
Bőrkötés, bindre f., aranyv., tokkal	8 „ 50 „
Borjúbőr, bindre f., aranyv. párnázva kazettával	11 „ — „

Liguori sz. Alfonz

Üdvösség Útja (elmékedések).

Az első kiadás elfogyott; új kiadás készülöben.

Ezen könyvek megrendelhetők:

VARGA MIHÁLY esperes-plébánosnál

Kiskunmajsán (Pest vm.)

a pénz előleges beküldése mellett, vagy utánvétellel

A kereskedésben 20%-kal drágább lesz.

1 K 40 fill.-jével.

Női kézimunkákhoz

szükséges himzőanyagok nagy választékban legolcsóbb árban kaphatók. Képes árjegyzék bérmentve. — Intézeti és iskolai szállítók

Berger és Feiszinger

Budapest, IV., Korona-u. 4. szám.

ÖRÖKIDŐS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM: *Smeringa Antal*: Hogyan terjesszük a gyakori szentáldozást. — *Tyukoss Ev. János*: Szentóra. — Érdekes úrnapi körmenet. — A belvárosi Szentségrablás. — *Dr. Bilczewszky*: Az élet kenyere. (Folytatás). — *Timár Kálmán*: Történelmi tár. A szentmise Kalocsán kétszáz év előtt. — *Gyakori szentáldozás*. Rovatvezető: *Reviczky Aladár* főmunkatárs. A mennyei manna. — *Jézusom, örööm*. Rovatvezető: *Dr. Szyllaba Emil*. Hígyjünk az angyali kenyeret nyújtó anyaszentegyháznak! — Eucharisztikus szövetségek. — Felső bimbók. — A kis Gyuszi, mint apostol. — Történet. — Imádságos keresztes hadjárat! — Röptében a nagy világ körül. — Irodalom. — Egyesületi élet. — Kimutatások.

Hogyan terjesszük a gyakori szentáldozást.¹

1. A szülői házban.

ÓRIÁSI a földi élethez való ragaszkodás. Ragaszkodik hozzá gazdag, szegény, előkelő és nyomorult egyaránt. A sok újévi és névnap-i gratuláció is csak hosszú boldog földi életről zengedez.

Ha betegeskedünk, sebtiben orvos és gyógyszer után rohanunk. Ha éhezünk, minden gondolatunk az étel megszerzésére irányul. Sokszor, ha bűnös uton is, hanyatthomlok rohan az ember a mulandó javak után. Leírhatatlan a kenyérhajsza. Divatos öltözetre, drága, sokszor ártalmas ételek s italokra áhítozik a köznép is. Szóval az emberek legnagyobb része csak testének hódol. Pedig tudni kell, hogy az ember nemcsak testből, de lélekből is áll, amelynek szintúgy táplálékra és ápolásra van szüksége. Szomorú, hogy a kevésbé fontos: a test, melynek értéke nem emelkedik, becézésben részesül. Pedig: «Por vagy és porrá leszel».

A mai romlott társadalmi élet javításra szorul. Nemesen gondolkodó pedagógusok sokféleképen tesznek kísérletet. Minden törekvés között legbiztosabb eszköz az emberiség megjavítására a gyakori szentáldozás.

Mielőtt a terjesztés gyakorlati oldalát próbálnánk latolgatni, buzdítás-képen a terjesztőknek emlékeztetükben felidézzük ama ismert igazságokat, melyek a szentáldozás szükségességét hirdetik.

¹ Egy buzgó néptanító tanulságos sorai.

Szentáldozás révén lesz szoros értelemben véve felebarátunkká minden ember. Közerkölcsiségnek, kötelességtudásnak, engedelmességnek s mindmegannyi erénynek alapja a szentáldozásban van letéve. O lesz szomorúságunkban vigasztalás, gyengeségünkben erő, hányattatásunkban útjelző, csüggedésben buzdítás; oltalom a gonosz kívánságok mérge ellen; Isten akaratában való megnyugvást csak általa nyerhetünk. Csodálatos gyógyszer ez, melyről szent Ambrus így ír: «E mennyei kenyeret mint gyógyszert élvezzük a földi gyarlóságok ellen». Kevélység, fősvénység, irigység, mértéktelenség s a többi főbűn pusztul, ahol Krisztus testét áldozzák. Mert Ő tiszta, alázatos, türelmes adakozó, 40 napig böjtölt, epével itatott s mindezt a szentáldozásban lelkünkbe sugározza át.

Az Úr megáldá Obodedomot, kinél a zsidók frigszekrénye három hónapig tartott. Téged is megáld, ha hajlékot nyujtasz lelkedben szent Fia testének. A szentáldozás mérhetetlen áldások forrása, melyet az Isten mindenhatósága, bölcsesége és gazdagsága nyujthatott.

A régi keresztények átértették Krisztusnak hívó szavát s naponként táplálták lelküket angyalok kenyerével, melyet oly szükségletnek tartottak, akárcsak a testi táplálékot. A vértanúk ezen útravalóval bátran léptek kíznóik elé. A jelenkor embere is akkor, legnagyobb veszedelmek közepe, fölkiálthat: «Ha Isten velünk, ki ellenünk?»

Aranyszájú szent János szerint: Krisztus vére szépséget és nemességet ad a léleknek s elejét veszi, nehogy elgyengüljön». Szent Tamás így szólt gyakran: «Kétféle embereknek van szükségük a gyakori szentáldozásra, t. i. tökéleteseknek és a tökéletleneknek. A tökéleteseknek, hogy tökéletességben megmaradjanak, tökéletleneknek pedig, hogy tökéletességre jussanak».

Első elengedhetetlen feltétel a gyakori szentáldozásra szoktatásnál, hogy a vezető, illetve kezdeményező, a ténykedés magasztosságához képest a helyzet magaslatára emelkedjék. Kutasson, tudakozódjék, olvasson, kérve Isten malasztját, hogy fáradságát siker koronázza. Mert, ha a vezér jó, a sereg is jó lesz.

Lelkünk naponkénti táplálása a szentáldozásban a régi keresztények vallásos medrébe visszatér, ha a lelkipásztorokon kívül az atya, a tanító, az előjáró átérzi a kor szükségletét s megérti szentegyházunk látható fejének, a szentséges atyának hívó szózatát: «Vissza a gyakori szentáldozáshoz!» Különbö e tekintetben mindenki lehet apostol, ha a politikai s egyéb hírek olvasása mellett vallásos dolgot is olvas és elmélkedik.

A szülők vallásossága, igazi keresztényi élete világító szövétnak gyermekük lelkivilágában. A helyes alapra könnyű az építés. Hogy pedig helyes alapot nyerjünk, a szülőket kell kioktatnunk. Ezen főfaktorokat céltudatos érintkezés által lehet ügyünknek megnyerni. Van a szülőnek

egy érzékeny húrja, melyet pengetve, alkalmassá válik tanácsaink megszívlelésére. Ez a gyermeke. Ha érdeklődést mutatunk gyermeke iránt, kedves emberünké válik. Ki kell tehát használni a helyzetet.

A téli előadások alkalmával a beavatók, a gyermeknevelés keretében a vallásos érzület ápolásáról szólva, nyomatékosan figyelmeztetik a szülőket, hogy gyermekeik áldozásaira éber figyelmet fordítsanak. Mert nem elég a vagyont csak megszerezni, de fontosabb azt megtartani. Különösen az anyák hivatottabbak és készebbek gyermekeik lelkivilágát irányítani, miért is ezekre fordított fáradság örvendetesebb eredményt biztosíthat.

A téli előadások tartásánál óvatosak legyünk. 5—5 előadás atyák és anyák részére elegendő. Magától értetődik, hogy az egy órai beszéd ki legyen dolgozva, példákkal illusztrálva, figyelmet megkapó. Az előadások fölváltva történjenek. Mert a nagyon sűrű tanítgatás érdekességet veszítve, közömbössé válik, különösen a férfiaknál. A további apostolkodás csak látogatások, vagy találkozások alkalmával történjék. Feltűnni akarni jámborságunkkal nem vezet célhoz. Mennyi gúnyunk lesz kitéve ilyenkor a buzgólkodó! Lehet, hogy a gúny nem bánt, de munkásságunk eredményét hátráltatja.

Fősúlyt fektessünk a szülők oktatásánál arra, hogy főleg az *iskolából kikerült gyermekeik vallásos nevelésénél legyenek figyelmesek*. Ekkor dől el vallásos és erkölcsi irányuk.

Hogyan szokja meg a gyermek a reggeli, déli és esti imádságot? Hogyan jutott ahhoz, hogy harangszókor, vagy feszület előtt kalapot emelve, keresztet vessen? Hogy lesz tisztaság- és rendszerető? Ez mind a jó példa eredménye. Ennek gyakorlását egy percre sem szabad elhanyagolni. Szentáldozásra kényszeríteni valakit, céltévesztett dolog. Kényszer hatása alatt még megteszi a gyermek, de csakhamar elhagyja e szép szokást, amint kis szabad szél fujdogál felette. A serdülő korban levőknek nincsenek még megállapodott elveik. Olyanokká válnak ők, amilyen a környezetük. Szorosan alkalmazkodik a gyermek a családban bevett szokásokhoz, anélkül, hogy zúgolódna. Ajánljunk a szülőknek vallásos olvasmányokat, melyek a nevelésnél vezérfonálul szolgáljanak. Ha netalán egyik-másik szülő lanyhán fogná föl hivatását, az irgalmasság lelki cselekedeteinek gyakorlására kérjük föl a rokonokat, illetve a buzgóbb szomszédokat is. Ellenszegülőbb természetű gyermekek a jobbak között észrevétlenül és önkénytelenül követni fogják a jó példát.

Faluhelyen a gyakori szentáldozást meghonosítani kevesebb fáradsággal jár. Sőt a jó falusiak például szolgálnak a városiaknak is. Anyagi előnyökért a városba szolgálni menők és az Amerikába kivándorlók leginkább mulasztják el a gyakori szentáldozást, lelkük nagy hátrányára. Mivel ott nincs alkalmuk azt gyakrabban gyakorolni, lassanként elhidegülnek. Magától értetődik, hogy az ilyenek vallásos életükben megingatva,

visszatértük után nem fognak példányképül szolgálni. Nem közös érdek köt bennünket, hogy ezeket is megmentjük Istennek és hazának? A távozóknak szándéka a szülőkön kívül a lelkes és az előljáró tudomására is jut. A jól nevelt gyermek távozásakor a szentségekhez is járul. Itt a lelkiatyától útravalóul bölcs tanácsokat kap követésre, hogy lelke szeplőtlen-ségét megvédje az idegenben.

Az előljáró a bizonyítvány s megymás kiállításakor a többi életrevaló tanács mellett a leghathatósabb oltalmat a kísértésekben s a vallásos érület ápolásának legfőbb eszközét: a szentáldozást, ajánlja a távozónak. Ez dicséretére fog válni, ezzel megkedvelteti magát a nép előtt. Istennek szolgálni legfőbb és legszentebb kötelességünk. Hisz az előljáró is isteni törvények által erre köteleztetik s a haza, melynek ügyét szolgálja, szintén elvárja ezt tőle. Kötelességének tartsa az előljáróság a festileg-lelkileg romlottak viselkedésének szemmeltartását; a kihágásokat a törvény szigora szerint torolja meg. Ne legyen a törvény csak papirmalaszt. Akkor a többi faktorok munkája is meg lesz könnyítve.

A nyilvános népmulatságok szabályoztassanak, a 15 éven aluli gyermekekre vonatkozó törvények betartassanak. Ellenkező esetben a rossz példa szedi a maga áldozatait. Az éjszakai lödörgések és kurjongatások megakadályoztassanak. Ezek nagy kerékkötői a gyakori szentáldozásnak. A gyakran bűnbeeső álszégnyeből nem járul a szentségekhez; teljesen elfásul; sőt rosszaságának takargatása s hibás lelkiismeretének megnyugtatója céljából másokat is romlásba dönt.

Rá kell szoktatni a szülőket, hogy mesterségre menő gyermekeik tanácsot kérjenek pap, tanító s egyéb jóakaró egyénektől. Csak olyan mesterhez menjenek, aki nemcsak megengedi, hanem buzdítja is tanoncait a vasárnaponkinti szentáldozásra. Hála Istennek, vannak oly mesteremberek, akik tudják, hogy a gyakori szentáldozás megbízható embereket nevel.

Eszembe jutott egy igen kedves eset. Karácsonyi gyónás idején történt. Egy uri embernek a szolgálja, úgy 19 éves suhanc, szintén szent gyónáshoz készült. Gyónás előtt reggel beállt urához, térdre esik, bocsánatot kér s kezet csókol neki. Az úr meglepődik s könnyecsepp jelentkezik szemében. Eszébe jutottak gyermekévei, mikor ő is hasonlóképen járult a szentségekhez. A szolgát nemcsak megdicsérte, de szép karácsonyi ajándékkal is meglepte. Ez volt — úgymond — egyike legjobb szolgálinak. Sokszor nyilatkozott, hogy a szentáldozásban nagy erő rejlik s Krisztus szelleme munkálkodik gondolkozásunkban s tetteinkben ilyenkor. Általában szabályul fölállítható: a keresztény elvektől áthatott intelligencia a közerkölcsök javítója és őre. A világiak nemes példája nagyobb vonzerővel bír.

Smeringa Antal.

(Folytatása következik.)

SZENTÓRA.

(A második módszer szerint, melyben nincs beszéd, hanem ima és ének fölváltva.)
Szerkesztette: *Tyukoss Ev. János.*

Bevezető ének.

I. negyedóra. Nyisd meg, Uram, ajkaimat szent neved dicséretére, tisztítsd meg szívemet minden hiú és vétkes gondolattól, hogy tisztelettel, figyelemmel s áhitattal tarthassam meg e szentórát s hogy meghallgatásra találjak szent színed előtt.

Imádságomat egybekapcsolom azon isteni szándékkal, mellyel egykor te mennyei Atyádnak dicséretet s magasztalást bemutattál — s a legszentebb Oltáriszentségben most is bemutatsz — s egybekapcsolom azon szándékkal, mellyel a szeplőteten Szűz imádott téged, egybekapcsolom a szentséges Atya szándékával s az Oltáriszentségről nevezett társulatok jó szándékaival. Minden búcsut is meg akarok nyerni, melyek csak nyerhetők a magam s a tisztító tűzben szenvedő lelkek javára.

Föjlajánlom ezen dicséretet első sorban lelkem üdvösségéért, hogy mindig ment maradjak a halálos bűnöktől s hogy rajtam a Te legszentebb akaratod teljesüljön, hogy nap-nap után növekedjem a legméltóságosabb Oltáriszentség megismerésében és szeretetében s egykor Téged színről-szinre az égben szemlélhesselek.

Föjlajánlom ezen órát az egész Anyaszentegyházadnak javára, de különösen a mi egyházmegyénk javára; a gyermekekért, hogy ártatlanságban növekedjenek s kegyelemben és bölcsességben gyarapodjanak; az itjakért és hajadonokért, hogy minden kísértések közt állhatatosak maradjanak, jámborul és tisztán éljenek s a pályaválasztásban meg ne tévedjenek; a házastársakért, hogy békében éljenek, kölcsönösen egymásnak épülésére szolgáljanak, hogy gyermekeiket Isten Szíve szerint neveljék; az öregekért és betegekért, hogy csak az örökkévalókat keressék s szenvedéseiket Isten iránt való szeretetből türelmesen viseljék; a haldoklókért, hogy győzedelmeskedjenek az utolsó harcukban; a bűnösökért, hogy megtérjenek; a világi elüljárókért, hogy hivatásuknak igazságosan és lelkiismeretesen megfeleljenek; a lelkipásztorokért, hogy apostoli módon éljenek s működjenek s a gondjaikra bizott nyájjal együtt eljussanak az örök életre; a tisztító tűzben szenvedő minden lelkekért, hogy minél előbb megszabaduljanak; végezetül az itt levő, vagy lélekben velünk egyesült minden jó lélek jó szándékainak előmozdítására, mint akikkel a Szentlélekben egyesülve, egy szívvel és szóval mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

1. A legmélyebb hódolattal imádlak, Jézus Krisztusom, ki mennyei Atyádat velünk megismertetted s nekünk, magadhoz emelt testvéreidnek is mennyei Atyánkká tetted. Kinyilatkoztatásodból ismertük meg a *teremtő gondviselést*, mely minden teremtett lények között minket, porszemnyi embereket alig kisebbé teremtett az angyaloknál, mert Istent ismerni és szeretni nemcsak képességet, de jogot és kötelességet adott, hogy a mennyei Atyának földi zarándoklásunkban s azon túl az örökkévalóságon át szerető és szeretett gyermekei legyünk...

Ezért az áldott kinyilatkoztatásért most hódolatteljesen hálálkodva, bemutatom neked a Hiszekegyben naponként hangoztatott hitemet s minden hívő kereszténynek hitvallását, melynek erősségeért, állhatatosságáért esdve, hitvalló szívvel és szóval mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

2. A legmélyebb hódolattal imádlak, Jézus Krisztusom, második isteni személy, az Atyának egyszülött Fia, mi Urunk és Istenünk! ki további kinyilatkoztatásodban megismertetted velünk *a te megváltó jóságodat is*, mellyel, mint az ósatyák mondták, miattunk, elesett emberekért és a mi üdvösségünkért leszálltál az égből, megtestesültél a Szentlélek által, emberré lettél a Szűz anyától, három évig szóval, 33-ig pedig szívvel és példaadással az Isten Fiának szent életét tanítva, leereszkedtél gyarlóságainkhoz s mint az irgalmas szamaritanus, kötözgetted sebeinket, gyógyígtad testi, lelki bajainkat; aki megváltásunkra, hogy minket a bűntől s kárhozattól megments, a kereszt oltárán magadat értünk föláladoztad, sőt naponként is föláladozol magadat a szentmisében; aki annyira szeretted minket, hogy addig is, míg a visszaszerzett mennyországot itt kidermeljük s ott fenn elérhetjük, isteni szereteted isteni találékonyságával az Oltáriszentségben a világ végezetéig velünk maradtál s legszentebb Anyádat is anyánkká téve, mindnyájunkat testvérül fogadtál; ki itélni fogsz eleveneket és holtakat s megadod miúdenkinek érdeme szerint az igazságos jutalmat...

Ezért az áldott kinyilatkoztatásért most hódolattal hálálkodva, hitemmel együtt bemutatom neked Tőled való, Benned bízó, Hozzád törekvő reménységemet s minden jó léleknek reménykedését, melyeknek erősségeért, állhatatosságáért esdve, gyermeki szívvel és szóval mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

3. A legmélyebb hódolattal imádlak, Jézus Krisztusom, a Szentlélek-isten elküldője, a Szentháromság titkának kihirdetője, hét szentségünknek szerzője, Anyaszentegyházunk láthatatlan feje, a szentek egyességének s az örök életnek királya, ki szent kinyilatkoztatásaidban megismertetted s megosztottad velünk a *megszentelő szeretetnek adományait*, melyekben az Isten lelkét, a Te lelkedet, a Szentlélekisten kiáradását közlöd a mi lelkünkkel; amikor a keresztségben ujjászületést, a bérálásban a pünkösdi lelket, a bűnbánat szentségében a megigazulást, a legméltóságosabb Oltáriszentségben lelkünk kenyerét, a szentkenetben a jó halál zálogát, az egyházi rendben Egyházad halhatatlanságát s a házasság szentségében a keresztény családoknak a názáreti szent családhoz való felmagasztaltatását, mindezekben mindnyájunknak megszentelődését adományozod; aki a Szentlélek kegyelmeivel szüntelen ott állsz az emberi gyarló értelemnek és jóakaratnak gyengeségei mellett, megvilágosítva, megerősítve a jóra és igazra, megtanítva, megsegítve az Isten gyermekeinek örökségére: a szent szeretet hősi tetteire, áldozataira s egyedül igaz boldogságaira...

Ezért az áldott kinyilatkoztatásért most hódolatteljesen hálálkodva, hittemmel s reményemmel együtt bemutatom Neked a Tőled tanult, a Szentlélektől ébresztett és megszentelt szeretetemet is s minden jó léleknek tiszta szent szeretetét, melyeknek erősségeért esdve, a Szentlélekisten kegyelmeiből föllelkesült szívvel és szóval mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádvá szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

Miatyánk. Udvözlégy. Dicsőség. Ének:

Uram, hiszek és reménylek,
Tiszta szívből szeretlek!
Hiszem, hogy csak egy Isten van,
Kinek három személye van,
Ki a jókat jutalmazza,
Gonoszokat ostorozza.
Ezen hitben, reménységben,
Szeretben erősíts.

II. negyedóra. I. A legmélyebb hódolattal imádlak, minket szerető, minket nevelő Jézus Krisztusom, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben magad a legcsodásabb szent *engedelmességet* tanítod és gyakorlod, de tanuja és bírója vagy a mi sok *engedetlenségünknek és parancsszegésünknek is*, miknek ellensúlyozására s kiengesztelésére följajnlom neked a szent angyalok mindig kész engedelmességét s velük egyesülve mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

2. A legmélyebb hódolattal imádlak, minket szerető, minket nevelő Jézus Krisztusom, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben magad a legcsodásabb szent *buzgóságot* tanítod és gyakorlod, de tanuja és bírása vagy a mi sok lanyhaságunknak, közömbösségünknek, miknek ellensúlyozására s kiengesztelésére följánlom neked a szent arkangyalok mindig lángoló buzgóságát s velük egyesülve mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

3. A legmélyebb hódolattal imádlak, minket szerető, minket nevelő Jézus Krisztusom, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben magad a legcsodásabb szent *alázatosságot* tanítod és gyakorlod, de tanuja és bírása vagy a mi sok kevélységünknek és hiúságunknak is, miknek ellensúlyozására s kiengesztelésére följánlom Neked az angyali karok között minden szent Fejedelemségek, Uraságok, Hatalmasságok alázatos hódolatát s velük egyesülve mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

4. A legmélyebb hódolattal imádlak, minket szerető, minket nevelő Jézus Krisztusom, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben magad a legcsodásabb szent *hűséget* tanítod és gyakorlod, de tanuja és bírása vagy a mi sok hűtlenségünknek és hitetlenségünknek is, miknek ellensúlyozására s kiengesztelésére följánlom Neked az angyali karok között különösen a szent Trónok és erősségek alázatos hódolatát s velük egyesülve mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

5. A legmélyebb hódolattal imádlak, minket szerető minket nevelő Jézus Krisztusom, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben magad a legcsodásabb szent *szeretetet* tanítod és gyakorlod, de tanuja és bírása vagy a mi sok szeretetlenségünknek és oktalanságunknak is, miknek ellen-

súlyozására s kiengesztelésére följánlom Neked az angyali karok közt különösen a *szent Kerubok* nagy szeretetét és bölcseségét s velük egyesülve mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

6. A legmélyebb hódolattal imádlak, minket szerető, minket nevelő Jézus Krisztusom, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben magad a legcsodásabb *szent odaadást és alázatot* tanítod és gyakorlod, de tanuja és bírója vagy a mi sok húzódozó, vonakodó hálátlanságunknak, miknek ellensúlyozására s kiengesztelésére följánlom Neked az angyali karok között, különösen a *szent Szeráfok* odaadó szeretetlángolásait s velük egyesülve mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

7. A legmélyebb hódolattal imádlak, minket szerető, minket nevelő Jézus Krisztusom, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben magad a legcsodálatosabb *szent tisztaságot és szerénységet* tanítod és gyakorlod, de tanuja és bírója vagy a mi sok gyarlóságunknak s érzékiségünknek, miknek ellensúlyozására s kiengesztelésére följánlom Neked az angyalok dicsőséges királynéjának, a Te szeplőtelen és boldogságos Szűzanyádnak *szent és buzgó áhitatát* s vele egyesülve, mondom:

Alleluja! Legyen áldva és imádva szüntelen,
Jézus Krisztus, én Uram és Istenem,
A legméltóságosabb Oltáriszentségben. Amen.

Miatyánk. Üdvözlégy. Dicsőség. Ének:

Uram, hiszlek és reménylek,
Tiszta szívből szeretlek;
Hiszem Krisztust, Isten Fiát,
A világnak Megváltóját.
Ki a mennyből alászálla
S embertestet vett magára.
Ezen hitben, reménységben,
Szeregetben erősíts!

(Folytatása következik.)

Érdekes úrnapi körmenet.

PAGYON szeretett az Úr Jézus földi életében Genezáreth taván hajózni. Ezen útjaiban rendszerint leghivebb tanítványai, az apostolok kísérték. Ilyesvalami történik esztendőnkint a felső-ausztriai Hallstatt-i tavon, ahol az úrnapi körmenet alkalmával az Oltáriszentségben rejlő Úr Jézust csónakon körülhordják. Hallstadt buzgó lakószói sokat adnak arra, hogy az Úr Jézus Úrnapi napkor áldásában részesíti a tó körül elterülő sóbányákat. Hiszen belőlük merítik földi megéllhetőségük szükségleteit. Az első úrnapi stáció Hallstadt városka piacán van Szűz Mária szobra tövében. Azután csónokokra ülnek. Az Oltáriszentséget mennyezet fedi és a papság, a városi előkelőségek, valamint a bányamunkások áhítata térdeli körül. A tó közepén van a második stáció. Mikor elolvasták az evangéliumot, a magasra emelt szentséggel áldást ad a pap. A magasztos percet kúrtszó hirdeti a tájék lakószóinak. S nincs az a kis viskó bent a messze hegyekben, melynek lakója térdre ne borulna és ne imádná az Úr Jézust. Szívéből az a forró imádság tör elő: áldja meg a szentségi Jézus őt, családját, a tó vidékének minden lakóját és áldja meg a sóbányákat, melyekben kenyerüket keresik.

A harmadik stáció a tó túlsó partján van diszes oltár mellett. A szárazon tartott rövid kis körmenet után újra csónokba száll az áhítatos csoport imádatlall körülveve a nagy szentséget. Az utolsó stáció ismét Hallstadt városkában van.

A belvárosi Szentségrablás.

MIKOR az Úr Jézust álnokul vádolták a zsidó főpap előtt, egy elvetemült kéz arcul ütötte őt. Azóta már tizenkilencszáz év múlt el, de az az elvetemült kéz még most is itt van közöttünk s keresi az alkalmat, hogy újra meggyalázhassa Őt, újra pokoli gonoszsággal rátörhessen és Őt bántalmazhassa. Ez történt néhány évvel ezelőtt Kőbányán, idén pedig február 14-ik napján a belvárosi templomban. Világos nappal, míg a templom kapui zárva voltak, feltörte egy gonosz kéz a szentségházat és kiragadta onnét a szentségtartót, mely az Úr szent testét tartalmazta. Undor fogja el lelkünket, ha valaki egynéhány hatosért képes embert ölni, amikor Husz Ábrahámok néhány rozsdás krajcárért vérfürdőt rendeznek. Hát mit érez szívünk, mit mond a mi lelkünk, mikor egy szerencsétlen ember azért a hitvány kis fémértékért, mely a szentségtartóban volt, nem retteg az Úr testét megragadni, az útszélére dobni vagy sárba

Budapest-Belváros-i templom kívülről.

Budapest-Belváros-i templom díszes főoltára, ahonnét egy gonosz kéz az Oltáriszentséget elrabolta.

taposni? Meg is remegett a hívők szíve, megborzadt az ő lelkük s siettek a gonoszsgót, a judási bűnt kiengesztelni. Március első vasárnapján volt a nyilvános kiengesztelés napja. Bakács János apátplébános külön meghívókkal adta hívei és a főváros lakóinak tudtára. Folytonos imádások, tömeges szentáldozások, szentbeszédok, szentmiseáldozatok egymásutánja igyekezett a szentségi Jézus szent testén ejtett sebet gyógyítani, szomorodott szívét, mely még a bűnös betörő üdvéért is dobog, kiengesztelni és megkérlelni.

A közös szentáldozás nyolc óraker volt.

Kilenc óraker a piarista tanítórend végezte áhítatát a nagyszentség előtt. Tíz óraker, az ünnepi nagymise után, Hunkár Géza káplán mondott szentbeszédet. Az ő szíven nyilalott át legelőször a fájdalom az Oltárszentség elrablása fölött, mert épen ő akarta a rablás napján délután a legméltóságosabb Oltárszentséget kitenni és színe előtt a hívek nagy részvétele mellett ájtatosságot tartani. Délután 3 és 4 óra között a papnövendékek hódoltak az Eucharisztíának. Öt óraker Kánter Károly oltáregyesületi igazgató mondott óriási alkalmi beszédet.

Az Oltárszentség egész nap ott díszlett az oltár trónusán és fogadta a buzgó hívek imáit és engesztelését. Különösen az Oltáregyesület és a reparatrix Mária-kongregáció buzgó tagjai látogatták szorgalmasan az ősi templomot, melyet erősen fenyeget a lebontás veszedelme. A belvárosi plébánia-templom Budapestnek egyik főérdekessége. A templom belső gótikus hajójának hüvös levegője Árpád-kori eredetről suttag. Ezen csúcsives hármás hajóhoz a XVIII-ik században építették hozzá az egyhajós külső templomot barokk-stilusban. Egyik oldalkápolnában a boldogságos Szűz egy ősrégi kegyképét tisztelik századok óta. Ezt is meg-rabolta az elvetemült kéz ékességeitől. A Szűzanya közbenjárására bizonyára sok kegyelem, sok vigasz és gyámolítás áradt ki az oltárszekrényben rejlő isteni Fiától. Mindketten csak jót tettek, csak bánatot, nyomort enyhítettek s szerényen, csendesen huzódnak meg az Erzsébet-híd hivalkodó hídfője tövében. Mégis rájuk tört a gonoszsg ereje s a számtalan jőért egy újabb arculütéssel, újabb meggyalázással fizetett.

De most már a régi fényében, sőt nagyobb imádatától és hódolattól körülvéve időzik ismét az Úr Jézus a csendes oltárszekrényben. Diadallal helyezte Ot vissza az a fényes körmenet, mely a cisztercita, premontrai és piarista papnövendékek mintegy 75 főnyi részvétele mellett a hívők ezreinek imájától kísérve az engesztelő ájtatosságokat bezárta. Szentségtartó nélkül sem maradt az Úr, mert két szegény asszony sietett filléreiből az Úr Jézusnak megrontott ékességét kétszeresen pótolni.

Bár e nagy felbuzdulás a szerencsétlen gonosztévőt is megbánásra és magábaszállásra bírná!

Az élet kenyere.

Irta: *Dr. Bilczewski J.*, érsek. Lengyelből.

(Folytatás.)

II. A gyakori szentáldozás szükségessége.

VÉGÜL nem szabad megfélekednünk arról, amit a Szentatya annyira hangsúlyoz, hogy t. i. miként azok, kiknek jó étvágyuk van, a közönséges ételből testük számára nagyobb hasznot húznak, úgy azok, akik éheznek a szentáldozást, vagyis akik eleven hittel, forró szeretettel és vággyal közelednek a legméltóságosabb Oltáriszentséghez, lelkük számára abból több isteni erőt, egészséget merítenek, mint azok, kik az Úr testét kisebb hittel, csekélyebb szeretettel s kevésbé forró vággyal fogadják.

Talán néhányan közöletnek vállukat vonogatják és úgy gondolkoznak, hogy a Szentatya új vallást hirdet, mivel ez a dekrétum, mint látjátok, sok ismeretlen tanítást tartalmaz.

Pedig nem úgy van a dolog. A pápa csak régi katolikus alapigazságokat tisztázott és az első keresztények szokásait idézte újra az emlékezetbe. «Nincs abban semmi szégyelni való — mondja Skarga, a híres szónok — hogy a hitben atyáink munkakedvéhez, lángbuzgalmához, élénk kötelességérzetéhez, jobb és tökéletesebb szokásaihoz térünk vissza. Ellenkezőleg, dicséretes visszaidézni azokat a jó szokásokat, melyek már feledésbe mentek, vagy eltűntek».

Ezenfelül nincs új egyházi parancsról szó. A IV. lateráni zsinatnak az évenkénti husvétii szentáldozásra vonatkozó rendelete kötelező erejét és jelentőségét továbbra is megtartja. *A gyakori és naponkénti szentáldozás korántsem parancs, hanem azt az Egyház mindenkinek melegen ajánlja és tanácsolja.* Annak dacára, hogy a Szentatya a gyakori és naponkénti szentáldozást annyira megkönnyítette, hogy ahhoz oly bensőséges, meleg szavakkal hív mindenkit s hogy annak óriás hasznát szemünk elé tárja, mégis akadnak olyanok, kik különféle kifogásokat használva, nehézségeket találnak ki azért, hogy ezzel mentegessék az Úr asztalánál való ritka megjelenésüket.

— Gyakori áldozás nélkül is lehet valaki jó keresztény! — halljuk sokszor. Az Egyház csak az évenkénti husvétii áldozást parancsolta meg — és ez nekem elég.

— Barátom, rosszul értelmezed az Egyház parancsát — mondja Skarga. Nem egyszer kell évenként a szentáldozáshoz járulni, hanem évenként *legalább* egyszer. Ne hagyjuk ki ezt a szócskát! Vajjon egyszer táplálkozik-e csak évenként, hogy tested erősítsd? Nem, naponként, sőt naponként többször is. Nos, a szentáldozás, mint lelkünk eledele, annak felüldí-

tésére, életbentartására van rendelve. Egyetlen áldozás hatása nem terjed ki egy egész esztendőre. Továbbá az isteni Megváltó nem azt mondotta: Ezt cselekedjétek évenként egyszer az én emlékezetemre, hanem csak röviden: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Akinek szive nem érzéketlen Krisztus jótéteményei iránt, ki örömmel tartja meg emlékét, aki őt szereti, az nem vár egy esztendeig, hanem minél gyakrabban siet az Úr asztalához, mert jól tudja, hogy az Úr előtt felette kedves dolgot cselekszik.

— Nem érzem magamat méltónak, hogy az Úr testét gyakran, sőt naponként vegyem magamhoz, vádolja magát a másik.

— Szép és dicséretre méltó, hogy méltatlanságodat beismered, de gondold csak az isteni Megváltó végtelen kegyelmére és jóságára! Ismeri tökéletlenségedet és hibáidat. Jól ismeri a szívet, melyet ő alkotott és tudja, hogy érdemeid soha, de soha nem tesznek méltóvá teste vételéhez... De lám mégis azt mondotta: Jöjjetek és vegyétek!... Te azt mondod: Nem vagyok méltó reá. De az Úr feleli: én pedig méltóvá teszek, különben nem pazaroltam volna rád szeretetem ajándékait. Részedről nem kell sok ahhoz, hogy vele egyesülhess. Csak az szükséges, hogy legyőzd ellenségeit. Kik azok? A bűnök, melyek őt a keresztre feszítették...¹

— Ne mondjátok, hogy méltatlanok vagytok — kiáltja az arzi pap. Igaz, tényleg nem vagytok méltók, de reá szorultok!

— Sohasem tudom, hogy mikor vagytok ment a súlyos bűnöktől s így minduntalan gyónnom kellene.

Ha gondos lelkiismeretvizsgálat után sem tudod, vajjon halálos bűn terheli-e lelkedet, vagy sem, akkor ne félj semmitől. Lép bátran az áldozató rácshoz. S ami a gyónást illeti, sem Isten, sem az Egyház nem írja elő, hogy minden szentáldozás előtt gyónnod kell. Az Egyház szent tanítói azonban azt tanácsolják, hogy akik naponként járulnak a szentáldozáshoz, gyónjanak nyolc naponként, akkor is, ha nincs súlyos vétkük. Valóban üdvös ezt a tanácsot követni; ilyen időközökben a gyónás minden nagyobb nehézség nélkül lehetséges. De feltétlenül még ez sem szükséges; a gyónáson kívül vannak más eszközök is, amelyek megtisztítják a lelket a bocsánatos bűnöktől. Ilyenek a természetfölötti, ha mindjárt tökéletlen bánatnak fölkelte, a Miatyánk, a szenteltvíz jámbor használata, főképen pedig maga a szentáldozás, mely lényegénél fogva eltörli a bocsánatos bűnöket. Eszerint nem követsz el bűnt, ha egy gyónás után, súlyos bűntől menten, két hétig, vagy talán még hosszabb ideig is járulsz naponként az Úr asztalához, sőt még érdemeidet szerezhetsz Isten előtt, ha néhány heti gyónásodról lemondasz, hogy felebarátaid, kik arra jobban reá szorulnak, könnyebben a gyóntatószékhez jussanak.

¹ Skarga.

— Előkészület nélkül nem szabad az Oltáriszentséget magamhoz vennem, nekem pedig nincs időm megfelelő előkészülethez — mondják ismét néhányan.

Felelet: Keresztény ember, egy kis jóakarattal találsz időt az előkészületre is. Csak kissé korábban kell felkelned, a nap folyamán jól kihasználnod az időt, ne fecséred el és mindenekelőtt ne feledd, hogy a szentáldozáshoz legjobb előkészület az állapotbeli kötelességeink lelkiismeretes teljesítése. Erre pedig nem kell külön idő, mert a nap kötelességeink teljesítésére van adva. «Több idő nem szükséges ahhoz, hogy jók legyünk, mint ahhoz, hogy gonoszak legyünk. Nem kell több időt szentelnünk akkor, ha Istennek élünk, mint akkor, ha a világnak élünk». Ha különben valakinek kevés az ideje, de állapotbeli kötelességeit jól teljesíti, templombamenet a szentáldozáshoz való előkészület gyanánt keltse fel szívében a hit, remény, szeretetet és az Úr után való vágyakozást, hálaadó imádságát pedig hazafelé menvén, végezze el. Ha többet nem tehetne, az édes Üdvözítő ezzel is meg lesz elégedve.

— Egyelőre nem érzek áhitatot és kedvet a szentáldozáshoz; talán megjön inkább egy hónap múlva.

Ellenkezőleg; egy hónap múlva még rosszabbul lesz. Az édes Üdvözítő iránt még hidegebb és közönyösebb leszel. Közeledjél azonnal a tűzhöz melegedni és ne mondd: fázom s azért nem megyek a tűzhöz. Miféle dőre beszéd ez! Azt mondd: addig nem megyek orvoshoz, míg egészséges nem leszek. Előbb jó a halál, mint az egészség!¹

— Nem tudom magamat elhatározni, hogy gyakrabban járuljak a szentáldozáshoz, mert azáltal nem leszek jobbá; eddigi áldozataimnak sem láttam még hasznát, kísértések épen úgy gyötörnek, gyöngeségeim, tökéletlenségeim épenúgy uralkodnak rajtam, mint azelőtt.

Nyugodj meg, kedves barátom! Minden egyes áhitattal és a kegyelem állapotában végzett szentáldozásnak megvan az üdvös hatása, ha szemmel nem is látható az. A szentségek nem irtják ki belőlünk a bűnre való hajlamot. Míg e világon élünk, botlani fogunk, csaknem naponkint és bevallhatjuk, hogy a legjobbak is rosszak némi tekintetben. Nagy eredmény már az is, hogy a szentáldozás után nem leszünk gyöngébbek és ha legalább is súlyos bűnökbe nem esünk. A bűnöktől való megszabadulás legtöbbször csak észrevétlenül, lassankint megy végbe s gyakran az egész életen keresztül tart. Még egy szent Pál, ki naponkint láplálkozott az Úr testével, sem volt képes minden kísértéstől szabadulni. Ha az isteni Üdvözítő gyakori szentáldozásod dacára sem szabadít meg a test kísértéseitől, azt csak szeretetből teszi: mivel épen szent Pállá akar tenni.

¹ Skarga.

«Naponkint hibázol — írja szent Ágoston — tehát naponkint áldozz.» Vigasztalásodra hozom fel egy másik szent szavait: «Azok, kik gyakran áldoznak, ritkábban botlanak s ha mégis elestek, könnyebben talpra állanak és a malasztól támogatva gyorsabban gyarapodik Istenfélelmük». ¹

— Ha a szentáldozás lelki egészségünkre szolgál, utána bizonyos jóleső érzést, boldogságot, édességet kellene éreznem ezt — sajnos — nem veszem észre magamon.

Nem nyalánkságul nyújtja az Egyház az Úr testét, kedves barátom, hanem hogy tápláló kenyérül szolgáljon s hogy a szükséges erőt nyújtsa ahhoz, hogy vigyázhass Isten parancsaira. Ezenfelül, ha lelked-szíved húrjait jó előkészület által felajzod, előbb-utóbb olyan szellemi boldogságot fogsz érezni, hogy ujjongásodban megerősíted e szavakat: «Ismerek napot, mely boldogabb volt első szentáldozásom napjánál, t. i. a második szentáldozásomé. Igen, van még szebb napom a második szentáldozásoménál is; ez a harmadik, negyedik s minden utána következő szentáldozásom napja». ²

(Folyt. köv.)

TÖRTÉNELMI TÁR.

A szentmise Kalocsán kétszáz év előtt.

A KALOCSAI plébániának régi naplója érdekes képet nyújt arról, hogyan tartották meg vasárnap és ünnepnapokon a szentmisét Kalocsán a XVIII. század első negyedében. Érdemes ezeket a fakult irásokat megszólatatni.

Vasárnapon kilenc órakor kezdődött a nagymise a plébánia-templomban Kalocsának akkoron egyetlen templomában. A nagymisére az iskolásgyermek is fölvonultak párosával, szép rendben. A templomba érve, az egyházi évszaknak megfelelő éneket énekeltek vagy pedig közösen imádkoztak, míg a pap felöltözött s a szentmise megkezdődött. Vagy a kántor, vagy két tanuló imádkozta elő a Miatyánkot, Üdvözlégyet, Hiszekegyet, Úrangyalát s a confiteort.

A tízparancsolatot is elmondották. Amolyan felnőttek oktatása volt ez. Igen alkalmas módja annak, hogy az írástudatlan népnek emlékeztébe vessék hitünk alapigazságait. S mily megható lehetett mindezt ártatlan gyermekek ajkáról hallani.

¹ Zaccaria M., Szent Antal. ² P. Hermann.

A prédikáció mise közben volt, a Credo után. Ezt a szokást a kalocsai plébánosok lelkipásztori bölcsesége honosította meg. Így kényszerítették rá a magyar szótól vonakodó illir nyelvű híveket a magyar szentbeszéd meghallgatására. Hamarosan meg is magyarosították a bevándorolt illireket.

Különös szokásra találunk egyes ünnepnapokon a szentmise bemutatását illetőleg. Karácsonykor a hajnali mise, a helyi jellegű ünnepeken, búzaszenteléskor s néhány egyéb alkalommal úrfelmutatásig énekes nagymisét (cantatum sacrum), úrfelmutatás után pedig kismisét (lectum) tartottak. Ilyen alkalmakkor a szentmise félnyolckor kezdődött.

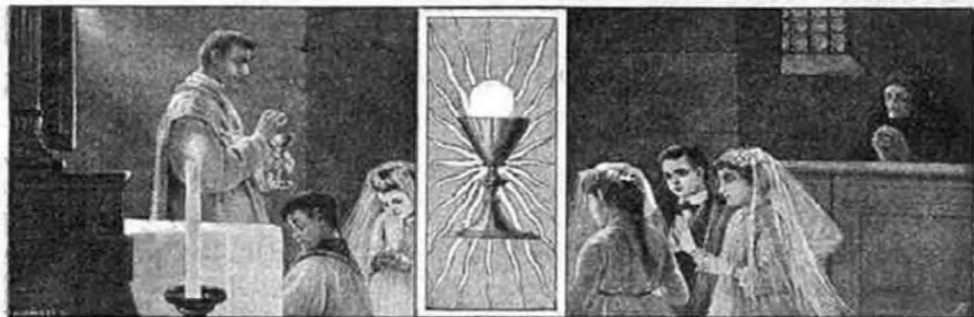
Hasonló szokás a középkorban s a XVI. század első felében külföldön, nevezetesen Németországban is divott.¹ Különösen a gyászmiséket tartották úgy, hogy csak úrfölmutatásig énekelte a pap s amint vége volt az úrfölmutatásnak, nyomban egy másik oltárnál kezdődött énekes gyásmise, hogy így minél több énekesmisét szolgáltatthassanak a ravatalon fekvő halottnak lelkiüdvéért. Ez a szokás azonban tévedésbe ejtette a híveket. Ugyanis amint úrfölmutatáskor véget ért az énekesmiserészlet, a hívek tódultak ki a templomból, mintha már egészen vége lett volna a misének. Ép azért az egyház mindenkor fölemelte szavát ezen szokás ellen. A német prédikátorok és hittudósok, többi közt *Pirstinger* Berthold chiemseei püspök, hevesen kikelnek ezen rossz szokás ellen. Az akkori prédikációkban igen sűrű a panasz, hogy a hívek csak félmisét hallgatnak s úrfölmutatás után kisietnek a templomból s úgy látszik mindez az imént említett szokásnak rovására irándó. S mivel-hogy hasonló panasz a mi középkori prédikációinkban is megcsendül, következtethetjük ebből, hogy a panaszra okot szolgáltató helytelen szokás hazánkban sem volt ismeretlen. *Laskai* Ozsvát, a XV. század végén virágzó hirneves ferencrendi hitszónok ostorozza szentnismagyarázatában² azt a szokást, hogy sokan az úrfölmutatás után elmennek a miséről. Ez az adat közvetett tanúbizonyságnak vehető, hogy a félig énekes, félig csendes mise nálunk sem volt ismeretlen fogalom.

Hogy a XVIII. századeleji kalocsai szokás honnan eredt, vajjon magyar szertartási régiség-e vagy csupán célszerűségi szempont szülte-e, azt behatóbb kutatás dönthetné el.

Timár Kálmán.

¹ Adolph Franz: Die Messe im deutschen Mittelalter. Freiburg i. Br. 1902. 18—19. l.

² Biga salutis. Sermones dominicales. Hagenau, 1498. 79. szentbeszéd N betűje alatt.

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS.

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR főmunkatárs.

A mennyei manna.¹

QUÍTÁN a zsidók már másfél hónapig úton voltak az ígért földje felé, Elim városából elindulva, a város és a Sínai-hegy között elterülő nagy pusztaságba értek és csakhamar nagy éhséget kezdtek szenvedni.

És mondák Izrael fiai Mózesnek és Áronnak: «Bár inkább az Úr keze által haltunk volna meg Egiptom földjén; miért hoztatok ki minket a pusztába, hogy az egész sokaságot éhséggel öljétek meg?»

Mondá az Úr Mózesnek: «Ime, én égből adok nektek kenyeret; menjen ki a nép és szedjen, amennyi elég naponként».

És reggel a tábor körül harmat szállott vala és mikor ez befődé a föld színét, látszik a pusztában valami apró, fehér, hasonló a földre szállt dérhez.

És mondák Izrael fiai: «Man hu? — azaz: micsoda ez?»

Mondá nekik Mózes: «Ez azon kenyér, melyet az Úr adott nektek eddelül».

Es szedték és ettek. Nevét meg manának nevezték. Ize olyan vala, mint a mézespogácsáé.

Negyven esztendeig evék a mannát Izrael fiai, míg a lakásukra szánt földre jutottak.

Ime, k. o., a legméltóságosabb Oltáriszentség előképe. Maga az Úr Jézus is hivatkozik reá, mikor mondja: «Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannát ettek a pusztában és meghaltak. Ez a mennyből szállott kenyér, hogy aki abból eszik, meg ne haljon». (Ján. 6, 18—50.)

¹ Klett István S. J.: «Az Ur nagy kívánsága» c. művéből. Kapható: «Dunántúl» nyomda-részvénytársaság, Pécs.

Ami volt rendeltetése a manának, ugyanaz a rendeltetése a legmértősebb Oltáriszentségnek; csak hogy sokkal nemesebb értelemben és a természetfölötti élet rendjében. — A manna a zsidók testi életét volt hivatva fönntartani. Az Újszövetség mannája, az égből szállott kenyér, a felsőbb, a természetfölötti életet tartja meg és gyarapítja bennünk.

Ugyan mi lett volna a zsidókból, ha Isten csodás módon meg nem könyörül rajtuk és a felhőkből nem juttat nekik életfönntartó kenyeret? De épúgy: «Ha nem eszitek az ember fiának testét és nem isszátok az ő véré, nem leszen élet tibennetek». (Ján. 6, 53.)

Táplálni, életet adni, erőt és üdéséget önteni lelkünkbe: ez tehát a legmértősebb Oltáriszentség első és legfőbb hatása. Ez sajátos célja és rendeltetése, miként a természetes kenyér célja és rendeltetése a testi életnek tápot és erőt adni.

Ahol az Úr Jézus a legfőlségesebb Szentségről beszél, mindenütt az étellel, a teli, üde, természetfölötti, a «bőségesebb» étellel hozza kapcsolatba.

Ó az «élet kenyere», az «élő kenyér», hogy aki abból eszik, «meg ne haljon». A zsidók mannat ettek a pusztában és meghaltak, de aki e kenyérből eszik, az «örökké él».

Tehát életet akar az Udvözítő a legmértősebb Oltáriszentségben nyújtani. De nem akármilyent. «Bőségesebb» életet akar adni. Isteni életet, a maga titokzatos, isteni életét. «Aki eszi az én testemet és issza az én vére, az énbennem marad és én őbenne». (Ján. 6, 57.)

Ó, valóban bőséges, valóban isteni élet! Krisztus él az áldozóban és az áldozó él Krisztusban. Ime, mikép mondhatta az apostol: «Élek én, de nem is annyira én, mint inkább Krisztus él énbennem».

Krisztus él az áldozóban. Az ő isteni ereje tölti el, isteni szentsége ihleti, istenségének titokzatos, éltető fénye sugározza be, hatja át tagjait.

Csodálkozunk-e még az első századok hősiességén, a szűzek állhatatosságán, a hitvallók önsanyargatott életén?

Krisztus ereje éltette őket naponként, Krisztus istensége ihlette lelküket naponként. Naponként élt Krisztus őbennök és ők Krisztusban.

Ó, főlséges! Ó, erőteljes! Ó, valóban «bőséges» élet.

Mi ezzel szemben a mai keresztények nagy tömegének sápadt, erőtelen élete, kik Krisztus ereje és kenyere nélkül akarják a nagy utat az örökkévalóságba megtenni s mindössze talán egyszer járulnak az esztendőben az Úr asztalához. Mily gyér a hitük, mily halavány a reményük, mily gyenge, önző, fagyos a szeretetük! Nyomorogva vánszorognak az Isten parancsainak útján; örvendező, víg, nagylelkű istenszolgálatról szó sincs náluk. Áldozatot hozni hitük s az erényért nem tudnak.

Még élnek, még nem haltak meg egészen. De életük tulajdonkép nem is élet. Csendes sorvadozás. Élő halál. Élnek, mint él a fűszál a nyár tikkasztó melegében; mint él a gyenge fácska, ha gyökerei sziklás talajt értek; mint él a csokorba fűzött nefelejts a csillogó, színes tartályban.

O, sivár! Ó, terméketlen! Ó, valóban «szűk» élet!

Pedig életük lehetne a parti rózsa viruló élete a tavasz üde pompájában, vagy a százados tölgy erőteljes élete a lankás hegyoldal nap-sütéses, kövér talajában. Üde, friss, viruló, vésszel-viharral dacoló, erőteljes élet. Csak gyakrabban kellene táplálkoznok az élet kenyereből, gyakrabban és bővebb mértékben meríteniök Krisztus minden élet és erő kiapadhatatlan forrásából.

Valóban megfoghatatlan a mi nagy következetlenségünk. Egyrészt érezzük, rémülve érezzük, hogy szívünk-lelkünk aszik, sorvadoz, akárcsak a zsidók a pusztai nap égető hevében; hogy ellenálló erőnk ijesztően fogy, gyengeségünk meg nő; hogy már-már közel a pillanat, amikor talán végkép kidőlünk s a bűn és enyészet örök martaléka leszünk. Másrészt meg az Úr kioktat minket, hogy mit kelljen tennünk erőnk helyreépítésére, hogy ép e végből szerette az imádandó isteni Szentséget. Hogy saját isteni erejével akar támogatni, saját halhatatlan életéből mintegy részt juttatni. Csak járuljunk hozzá, csak vegyük gyakran szent testét és véréit. Aki eszi e testet és issza e szent vért, az örökké él. És mi mégis vonakodunk hozzája járulni, vétlen hagyjuk az éltet, erőt adó isteni kenyeret. Inkább aszunk, inkább sorvadozunk, inkább ki-kidőlünk, a bűn terhe alatt roskadunk.

Csoda-e aztán, ha nem érezzük az istenszolgálat vigasztaló voltát, ha az Úr parancsai nekünk csak teher, csak nyűg, csak nyomasztó íga, míg a zsolttáros szavai szerint méz és édesség és öröm és világosság. «Izleljétek meg és lássátok, mily édes az Úr.»

Igen, ha megizlelnők, ha gyakran vennők szentséges testét és imádandó isteni véréit, akkor szívünk ujjongó örömméretével tapasztalnok, mily jószágos az Úr, mily édes és vigasztaló a szolgálata.

Ne legyünk hát továbbra is ily következetlenek. Akarunk szolgálni az Istennek. Szent parancsainak útján akarunk járni a világ nagy pusztaságában. Ne feledjük el lelkünket az éltetadó kenyérral táplálni. Nehogy mi is kénytelenek legyünk talán hosszú, szomorú bolyongás után a királyi prófétával fősóhajtani: «Jaj nekem! hogy elfeledtem kenyeremet enni. Levágattam, mint a zörgő széna és lelkem kiszáradott».

JÉZUSOM, ÖRÖMÖM

Rovatvezető: DR. SZVLLABA EMIL

Higyjünk az angyali kenyeret nyújtó anyaszentegyháznak!

1. Milyen bölcsen hagyta meg az Úr Isten, hogy azt higyjük, amit az anyaszentegyház ad élénk!

Ismersz bizonyára gyermeket, akinek betegségében az orvos keserű orvosságot írt elő. Talán magad is voltál már oly betegségben. Mondd csak, mikor a gyermek a keserű orvosságot megízlelte s bevenni nem akarta, ki vette kezébe az orvosságos üveget, hogy neki beadja? Úgy-e, az édesanyja s édesanyja kezéből bevette, pedig az orvosság akkor is keserű maradt, de megédesítette az édesanya jósága és szeretete! S ha a gyermek senkinek sem hinné el, hogy a keserű orvosság jó neki: édesanyjának elhiszi, bár nem tudja, miképen válik javára a gyógyszer. Miért hisz épen leginkább édesanyjának? Mert az édesanya jó hozzá. Honnan tudja, hogy anyja jó hozzá? Onnan, hogy szívesen megad mindent, ami szükséges és hasznos. Nemde az édesanya osztja ki a gyermekeknek a kenyeret, a táplálékot? S ha csak egy darabka kenyere volna, megvonná a maga szájától, hogy éhező gyermekének adhassa.

De ha ez így van, úgy az anyaszentegyház mindenestre a legjobb édesanya. Hiszen nem is közönséges kenyeret nyújt nekünk, hanem azt, amelyről az Úr Jézus nyíltan mondta, hogy az ő szentséges teste. Mint az édesanya a házban, terített asztalhoz ülteti gyermekeit, úgy az anyaszentegyház a templomban mindennap megteríti az Úr asztalát, az angyalok kenyerét kínálja eledelül s meghívja rá összes gyermekeit.

Ezért ezt a jó Ielkianyánkat szeressük nagyon s amit mond, higyük el készségesen. Tanítása orvosság a mi szegény, beteg Ielkünknek. Sokszor ugyan keserű orvosság némelyiknek, például, mikor tiltja a bűnt és tanítja, hogy van pokol; nem is lehet átérteni, fölfogni mindazt, amit tanít, például a Szentháromság titkát; de hiszen a beteg gyermek sem érti, miképen használ neki a keserű orvosság, mégis elfogadja édesanyja kezéből.

Fogadjuk el mi is mindig az anyaszentegyház tanítását; ez a jó anya nem csal meg, hiszen az édes Jézust nyújtja nekünk a szentáldozásban. Mily jó és bölcs az Úr Isten, hogy ily édességes anyával tanított minket: könnyű az anyaszentegyháznak hinnünk, mivel a szentégi Jézust tartja kezében!

Különben is az anyaszentegyház, azaz a pápa és a püspökök, mint tanuljátok, nem maga találta ki, amit tanít, hanem a Szentírásból és a szent hagyományból veszi minden tanítását. Már pedig a Szentírás és a szent hagyomány drága nekünk, mivel Isten nyilatkoztatta ki s még drágább és kedvesebb, ha őszintén szeretjük az Oltáriszentséget. Ugyanis a Szentírásban és a szent hagyományban sokszor van szó az Oltáriszentségről; ha nem szólnának róla, nem tudnók, hogy Jézus köztünk él a kenyér külső színe alatt.

(Folyt. köv.)

Ez a kis ember itt a képen igen nagy úr ám! Neve: *Poincaré Raymund*. Most ő Franciaország legelső embere, úgy mint nálunk a király. Csakhogy ott *elnöknek* hívják. Képünk első szentáldozása idejéből való. Boldog komolyság tölti el szívét, hogy a jó Jézust magába zárhatta. Most mint nagy úr is bizonyára tisztelettel gondol arra az időre, amikor a nálánál is nagyobb urat, a királyok királyát vendégül láthatta.

EUCHARISZTIKUS SZÖVETSÉGEK.

Az Eucharisztikus Gyermekek Szövetség nagyobb testvérei. Kik ezek? Hát az «Ifjak Eucharisztikus Szövetsége» és «Leányok Eucharisztikus Szövetsége». Ezek is már szépen kezdenek terjedni. Bizonyára az Eucharisztikus Gyermekek Szövetség összes tagjai mindnyájan átlépnek ezekbe, ha már olyan nagyok lesznek, hogy nem illenek többé a Gyermekek Szövetségbe.

Ifjak Eucharisztikus Szövetsége van *Pozsonyban*. Ez a legrégibb és 177 tagot számlál. Mindannyian a pozsonyi katolikus királyi főgimnázium derék növendékei.

Roppant eleven és buzgó csoport van *Érsekújvárott* a főgimnáziumban. Számuk 66. *Sátoraljaiújhelyen* 35 lelkes gimnazista csatlakozott a szövetséghez.

Zomborban 17 taggal indult meg a szövetség. S amilyen buzgók az ottani fiúk, bizonyos vagyok benne, hogy rövid idő alatt többen lépnek be a szövetségbe.

Muzslán is már megalakult az Ifjak Szövetsége 12 taggal. Nagy a remény, hogy még sokan fognak hozzájuk csatlakozni. Egynéhány tag van *Nagymányokon* is. Szeretném, ha többen lennének.

Leányok Eucharisztikus Szövetsége van *Muzslán*. Muzsla tehát itt sem hiányzik. Van ott Gyermekek-Szövetség, Ifjak és Leányok, valamint Felnőttek Eucharisztikus Szövetsége is. Ez aztán derék község. Sok öröme telhetik bennük az Úr Jézusnak.

Törökszentmiklóson 30 tagot számlál a szövetség. S nagyon buzgók. Kisebb csoportok vannak: *Felsőleszéken, Nagymányokon és Alcsuton*.

Természetesen *Budapest*en is van már az ifjakból és leányokból csinos számú szövetség.

Üzenet! Sok helyről még egyáltalában nem kaptunk pénzt a kis újságért. Pedig nagyon kellene, mert a nyomda nagyon drága. Inkább írják meg, hogy nem akarják a lapot.

Januári és februári kis újság már nem kapható. Ne tessék tehát kérni. Az újra való kinyomatást nem tudjuk megfizetni.

Jámbor Kempis Tamás intelmei: *Dávid király a frigyszekrény előtt olyan nagy áhitattal dicsérte Istent: Mily nagy tiszteletre s áhitatra kell nekem és minden keresztény embernek gerjednie az Oltári-szentség színe előtt, Krisztus felséges testének vételekor?*

A szentáldozás visszatart a rossztól és megerősít a jóban.

FESLŐ BIMBÓK

A kis Gyuszi, mint apostol.

(Vége.)

GEHÁT a kis Gyuszi sokat szenvedett, mikor a bácsika beteg volt. Nem védhette többé Gyuszikát, pedig a néni igen rosszul bánt vele. Azt is tudjátok, hogy fájdalomát mindig a kis Jézusnak panaszolta el. Neki mondta el az ő nagy szomorúságát s tőle kérdezte, hogy mikép segítsen magán? Erre a kérdésre nemsokára meg is kapta a feleletet. A jó hitoktató bácsi a gyakori szent áldozásról kezdett beszélni a gyermekeknek.

— Fiaim — mondotta — áldozatok gyakran, különösen, ha van valami nagy kívánságtok, ha szenvedtek, ha valaki bánt titeket, akkor áldozatok! Mert az Úr Jézus az Oltáriszentségben most is az a hatalmas Isten, mint földi csodatévő életében. Előtte semmi sem lehetetlen, a sziveket oda hajlítja, ahova akarja. A betegek meggyógyulnak, a rosszak megjavulnak, a bűnösök megtérnek, ha ő akarja. Azért, ha van valakitek a rokonságban, aki gonosz és hitetlen, áldozatok érte gyakran. Kérjétek az Úr Jézust, mikor hozzátok száll, hogy javítsa meg azt az embert, meglassátok, hogy segít.

A hitoktató úr természetesen a fiúk szüleire gondolt első sorban, mert tudta, hogy sok apa van, ki soha feléje se néz a templomnak, sőt még anya is, aki inkább színházba vagy moziba megy, sajnós, mint a szentegyházba. De Gyuszi a néniére alkalmazta a jó tanácsot. És azontúl gyakran áldozott és ilyenkor buzgón kérte az Úr jézust, hogy lágyítsa meg a néni kemény szívét. A bácsi pedig mindig rosszabbul lett és már a végét járta.

— Fiacskám! — intette őt egyszer ágyához. — Gyere csak ide. Én már elköltözöm ez árnyékvilágból, el akarok tőled búcsuzni.

— Ó bácsikám — zokogott Gyuszi — ne menjen el. A néni olyan szigorú hozzám.

— Kedves fiam! Nem tőlem függ, hogy itt maradok-e vagy sem!?

— Tudom, bácsikám, a jó Isten adja az életet és halált. De ha már ily rosszul van, bácsikám, miért nem gyón és áldozik meg? Hiszen az Úr Isten az örök életet azoknak ígérte, akik áldoznak!

A bácsi nem felelt és sokáig csak nézett-nézett maga elé. — Igazad van — szóló végre — hívd a nénit, megkérem, küldjön papért.

A néni bejött és csodálkozott férje kívánságán, mert hát az öreg minden volt életében, csak ájtatos katolikus nem. De azért elhívatta a papot és szépen földiszította a szobát is. Fehér terítővel terítette le az asztalt, ezüst karosgyertyatartókba gyertyákat gyújtott és még virágot is helyezett az asztalra.

A bácsi elvégezte a gyónását, megáldozott és az utolsókenet megindító szentségét is reáadta a pap. Mikor mindennek vége volt, magához hívatta Gyuszit a beteg.

— Köszönöm, te kis angyal, hogy figyelmeztettél. Nélküled talán a pokolba jutottam volna!

— Hogyan, férjem szólt? — kérdezte a néni, ki ezt hallotta.

— Igen, én! És igazán kérlek, kedves feleségem, légy szerető jó anyja e fiúnak, mert megérdemli. A jó Isten a mi Tónikánk helyett küldötte nekünk.

Néhány nap múlva meghalt a jó bácsi és eltemették. A néni pedig feltűnően nyugodtabb és szelidebb lett. Hiába, a halál őt is gondolkodóba ejtette! De Gyuszihoz még mindig igen szigorú volt. Egy napon a cseléd eltörte a néni legszebb lámpáját és ijedtében Gyuszira fogta, mert a gyerek is épen ott settenkedett. Gyuszi már szólásra nyitotta ajkát, hogy tiltakozzék, mikor pillantása a leány könyörgő szemével találkozott. Ekkor az Úr Jézusra gondolt, összeszorította a száját és lehajtotta a fejét.

— Ó te haszontalan! Hát így hálálsz meg jószágomat. Most azonnal takarodj a szemem elől és ma nem kapsz ebédet! — kiáltotta a néni mérgesen.

Gyuszi bizony szerette a jó enivalót és ma épen palacsinta volt. De azért nem panaszkodott, hanem csendesen kiment az udvarra, akármilyen éhes volt.

A néni ezután néhány napig egy jó szót sem szólt hozzá és az enivalóját csak úgy oda dobta eléje. Gyuszi pedig igen szenvedett, szive fájt nagyon e szívtelen bánásmód miatt. De csak tűrt. Reggelenként azonban kétszeres áhitattal áldozott és egyre kérte az Úr Jézust, hogy segítsen, javítsa meg végre a néni kemény szívét!

Egy délután a néni a méhesben szunyókált. A cseléd nem vette ezt észre és a szomszéd kertben dolgozó kertészlegénnyel tereferélt jó hangosan.

— Aztán jó-e az a maga asszonya, Kati? — kérdezte a legény.

— Jó-e? Mint a hétfejű sárkány. Úgy félek tőle, mint a tűztől.

— Ne mondja! — nevetett a kertész, tán meg is veri magát?

— Meg bizony, hanem túljárok az eszén. Multkor is ráfogtam az úrfira, hogy ő törte el a lámpát, pedig én voltam. Aztán ő kapott ki, nem én.

— Hát ő nem mondta meg az igazat?

— Nem. Olyan jó az, mint a vaj. Pedig ebédet se kapott.

— De azért csak nem maradt éhen?

— De bizony éhen maradt, mert nekem megtiltotta erősen az asszony, hogy adjak neki valamit, meg úgylis szűkösen oszt ki.

No de nagyot is ugrott a Kati, mikor egyszerre csak előtte állt a néni. Úgy a torkán akadt a szó, hogy majd megfulladt tőle.

— Ejnye, te szívtelen gonosz, te! — és még néhány cifra titulussal toldotta meg ezt a megszólítást. — Hogyan volt lelked azt az ártatlan fiút így befeketíteni előttem!

De Kati már a végét nem hallotta, ijedtében úgy elszaladt, hogy meg se állt az anyjáig és nem ment volna vissza egy világerért sem a nénihez, ha tyúkkal, kaláccsal is csalogatták volna.

Gyuszi pedig örvendetesen tapasztalta ettől fogva, hogy a néni megváltozott irányában. Nyájas, jó indulatú, sőt apró gyermekes hibái iránt elnéző és türelmes lett. Persze Gyuszi nem mulasztotta el ezt az Úr Jézusnak az Oltáriszentségben megköszönni.

— Már engem szeret, már hozzám jó a néni, drága Jézuskám! — mondogatta — és ezt igen, igen köszönöm, de még Hozzád is legyen jó, Téged is szeressen, arra kérlek ám.

Ezt is megérte a kis Gyuszi. Most már a hetedik osztályba jár, nagy, erős, komoly fiú, csak azok a szép kedves szelid nézésű szemei a régiek. A néni most szintén sokat jár a templomba, beiratkozott az Oltár-egyesületbe is és gyakran áldozik. Gyuszit pedig úgy szereti, mintha a saját fia lenne. Így meglágyult az ő kemény, rideg szíve! Vajjon ki tette ezt? Az, aki a vizet is borrá változtatta. *Antal Margit.*

❧ Történet ❧

EGY ANYÁNAK egyellen gyermeke megvakult. A szegény anya kész volt gyermekéért akár meghalni, csak hogy visszakapja szemvilágát. Már összejárt minden orvost, hogy megmentse gyermekét e nagy veszedelemtől, de senki sem volt képes segíteni.

Midőn egy napon az anya gyermekével a templomban volt, az a gondolata támadt, hogy drága gyöngysort vesz és ezt föláldozza a boldogságos szűz Máriának. Így is történt. Vett egy igen drága gyöngysort és elindult gyermekével Máriaremetére. De amint a szenthelyre mentek, útközben a gyermek egyszer csak visszakapta szemvilágát és kérdé édesanyját, hogy mik azok, amik az útszélén legelnek? Ugyebár bárányok?

Az anya nem értette gyermekét és megkérdezte, hogy mit lát és a gyermek újra kérdé: ugy-e, anyám, bárányok, amik ott az útszélén legelnek?

A boldog anya meggyőződött arról, hogy gyermeke valóban lát s örömeiben össze-vissza csókolta.

De abban a pillanatban megszállta a fukarság és gondolta magában: úgyis lát már gyermekem, egész fölösleges ezt a drága gyöngysort föl-áldozni. Sőt még a templomba sem megyünk — mondá gyermekének — mert még messze van. Megfordultak tehát és haza mentek.

Azonban még otthon sem voltak, a gyermek már megint nem látott. Bármit tartottak eléje, hogy nézze meg, azt felelé: anyám, már nem látok semmit sem.

Lám, a jó Isten próbára tette az anyát, hogy megteszi-e, amit annyira fogadott. S szegény asszony azt hitte, hogy a jó Istent meg lehet csalni. Büntetésül gyermeke sohasem kapta vissza többé szemévilágát.

Közli: *Mayer Teréz,*

a leányok eucharisztikus szövetségének tagja.

Imádságos keresztshadjárat!

Volt a rómaiaknak egy hatalmas, nagy császárjuk, ki nagy hírnévre tett szert a világtörténelemben. Szent Ilonának fia volt, Konstantinnak hívták. Konstantinnak egy alkalommal csatát kellett vívnia egyik elkeseredett ellenfelével, a pogány Maxenciusz császárral. A csata kimenetelétől nagyon sok függött. Konstantin ellenfelének háromszorannyi katonája volt, mint neki. Isten segítségével nélkül bizony nem sokra vitte volna.

Az egyik nap este a lenyugvó nap fölött egyszerre egy hatalmas kereszt tűnt föl az égen. Mintha csak a mennyországból rajzolta volna fel valaki oda tüzes lángvonásokkal. S a keresztet e fölrás volt olvasható: *E jebben győzni fogsz!* Fogta magát Konstantin császár és mindenüvé kereszteteket csináltatott a hadilobogókra s odatűzte melléje Krisztus nevének kezdőbetűit. Aztán megütközött Maxenciussal és fényesen legyőzte. — A kereszt jelében győzött!

Ez megtörtént esemény. Ép most ülik a tizenhatszázados évfordulóját.

Az Úr Krisztusnak, az ég és föld királyának is van egy elkeseredett ellensége Afrikában. Tudjátok kicsoda? A gonosz lélek és az ő cinkostársai. Ép a mi időnkben vívnak ott is döntő csatát egymással Krisztus kisdéd serege és a hatalmas pogány tábor és más rossz emberek. Ezen elkeseredett csata kimenetelétől sok, nagyon sok függ. Millió s millió néger lelkének sorsa.

A hírhirdetőket nem hagyja cserben az Isten. De azért segédsapatokra is szükségük van. Ezeket toborozza minden évben Kláver szent Péter Társulata, mikor felhív az *imádságos keresztshadjáratra*.

Keresztviszítéket gyűjt, akik lelki fegyverrel, *ájtatos imával* segítik a győzelmet kivívni. Kis barátaim, ifjú barátomim, háborúba menni, ahhoz ti még kicsikétek vagytok. A leányoknak meg nem is mesterségük a katonáskodás. De imádkozni, ahhoz mindannyian kitűnően értetek. Imádkoztokra biztosan hallgat az ég.

Azért álljatok be most mindannyian az Afrikáért tartandó *imádságos keresztshadjárat* seregébe. Még édes szüleitek és ismerőseitek is tartsanak veletek. — *Április 4-től 13-ig* bezárólag ki-ki nagy áhítattal imádkozzék el naponkint *Jézus legszentebb Szívéhez az afrikai négerkért három Miatyánkot*.

Imádkozzunk győzelemért, hogy Krisztus serege Afrikában győzzön a pogányság fölött. Imádkozzunk sikerért, hogy a hírhirdetőknek sikerüljön minél jobban terjeszteniök az Isten országát.

Röptében a nagyvilág körül.

Új templomok Budapestnek! Aki a soktemplomú belvárosból nézi a fővárost, annak halvány sejtelve sincs arról a nagy templom-nyomorrról, melyben Budapest katolikus népe sinylődik. Csak föl kell ülni a villanyosra és a Soroksári-út, vagy a Rákóczi-út irányában egy kirándulást tenni. Telep telepet ér. Hatalmas gyárak, óriási bérkaszárnnyák, munkáslakások, uri villák váltják föl egymást. Sorban követik egymást a korcsmák és pálinkamérések; garmadával éktelenkednek a mozireklámok, itt-ott impozáns iskolaépületekkel is találkozhatunk, de templomot hiába keres szemünk. A lelki életnek emporumai hiányzanak. S a lelki kultúra teljes hiánya következtében senkinek se jusson eszébe itt különb népet keresni, mint istentelent, káromkodót és erkölcstelent. Nem is kell szociáldemokratává lenni.

Mennyi keresztesetlen gyermek él ezekben a munkáscsaládokban! Új pogányság nő itt föl az Úrnak 1913-ik esztendejében. Az ezeréves katolikus Magyarország kellősközepében.

De Tertullian mondása még itt is igaz marad: *Anima humana naturaliter christiana* — az emberi lélek természeténél fogva keresztény. Mert ahol csak egy kissé is megveti a lábát egy lelkészség, vagy kápolna, ott mindjárt pezseg az élet, jelentkeznek a lelki finomodásnak csirái.

Meggyőződést szerezhetsz erről, ha felülsz a 65-ös villamosra és kimégy pl. Pestujhelyre. Ma már kis kápolnával egy bérházban van elhelyezve új plébániája. S mennyi fölbuzdulás fakadt ennek nyomában! A lelkészt tenyerükön hordják s bármint áldozatra készek, csak hogy templomot kapjanak. Az úrinők önként felosztják maguk közt a templomi mosást, gondoskodnak olajról. Csak a munkabíró új plébánosnak kell teljes apostoli elszántsággal beleállni a küzdelembe s csakhamar pezsgő hitélet sugározná felénk.

Hát hiszen a közeli évek több új templomot fognak a fővárosnak adni. A Domonkos-rendieké a Thököly-úton már a befejezés stádiumában

van, innen-onnan belekezdnek a lágymányosi és tisztviselőtelepi templomok fölépítéséhez. Mindezek ügyét szíven viseli a hercegprimás. De ez csak kezdet. A fővárosnak hatalmas külvárosai még mindig százalmas elhagyatottságban lesznek templom és lelkigondozás tekintetében. Ide kellene sürgősen szükségkápolnák, apróbb lelkészcségek, ha nem akarjuk, hogy a szegény munkásság továbbra a hitelenség és teljes lelki eldurvultság pösványában feküdjék.

Mire képes egy missió! Kapuvárott (Sopronmegyében) a nagybőjt elején 15 napos missiót tartottak a lazarista atyák a helybeli és vidéki papság jelenlétében. A missió óriási hatással volt a lelkekre. A szentbeszédet állandóan 3—4 ezer hívő hallgatta. Vagy 9—10 ezer szentgyónást hallgattak ki és az áldozások száma elérte a 30 ezret. A hívők ájtatosságában igen szépen vett részt teljes számban a helybeli intelligencia is, urak és hölgyek egyaránt, ami igen jó hatással volt a népre.

A szent missió gyümölcseként alakulóban van a Leányok Mária-Kongregációja, a Földműves Ifjak Katholikus Legényegylete, úgyszintén az asszonyok Szent Anna-egylete. Bár a missió csodákat művelt a lelkekkel, mégis egy-kettőre elcsitulnak annak hullámai és hatásai, ha nem siet a helybeli papság alkalmas vallásos társulatok útján a fölébredt buzgóságot állandóan ébrentartani és táplálni. Csak így lesz a missiónak maradandó hatása.

IRODALOM

Katholikusok kincsháza. *Vallásos díszmű.* A csanádegyházmegyei hatóság jóváhagyásával közrebocsátotta *Hodács Agost*, csanádegyházmegyei áldozópap. A díszes vászonkötésű mű (n. 4°, 682 lap) ára 16 K 50 fillér. Könyvünk először a legfontosabb hitcikkelyek magyarozatát tartalmazza, amelyekhez azután elmélkedő részek járulnak. A legkülönfélébb állapotok, életkorok számára és minden elképzelhető alkalomra szolgáló imádságoknak hosszú és bőséges magyarozatát adja a könyv, amint azt csak igen ritkán találhatjuk föl imádságos könyveinkben. Nyújtja továbbá néhány szent, közöttük a magyar szentek életrajzait is. Hasonlóképpen bemutatja hazánk főbb kegyhelyeit írásban és képben. Végezetül b. e. XIII. Leó és jelenleg dicsőségesen uralkodó X. Piusz pápa őszentségének életrajzát adja a pápaválasztás leírásával egyetemben. Meg vagyunk győződve, hogy ez a könyv a keresztény családoknak valóban kincsháza lesz, amint azt címe is jelzi. Kincsház lesz, amelyben megvan mind az, ami az embert földi pályáján támogatja és megszerzi számára az égi boldogságot. Legfőbb óhajta a kiadónak, hogy bárha minél több csa-

lád asztalán ékeskednék e könyv és terjesztené a jót. (A díszmű «Előszavából».)

A kiadó nem kimélt fáradságot és költséget, hogy e pompás munkát minél diszesebben állítsa ki. Kétszáznál több kép ékesíti, ebből tizennyolc többszínű, önálló műmelléklet.

Hogy a díszmű megrendelését megkönnyítse Hodács Ágost lelkész, Kisiratos (Csanádm.), azt készséggel szállítja havi részletfizetésre. A megrendelt mű ára egy éven belül törlesztendő postai befizető-lap útján.

Szerzetes rendek és társulatok Magyarországon. *Tóth Mike S. J.* főgimn. tanár. Második kiadás. Kalocsa, 1913. — 8-adrét 248 l. Megrendelhető Kalocsán a «Hirnök» szerkesztőségénél. *Ára füzve 2 kor. 40 fill.*, vászonkötésben 3 K 50 fill. Minthogy a munka nem csupán pontos statisztikai kimutatás, hanem főképen tájékoztató az egyes rendek és társulatok főadatáról, mostani működésük teréről és arról, hová forduljanak azok, kik szent hivatást éreznek szívökbén; a mű első kiadása csakhamar elfogyott és gyakori keresése a szerzőt a második javított és kiegészített kiadására készítette.

E második kiadás papírja, nyomása és finom illusztrációi tekintetében talán még csinosabb, mint az első volt; mindannak dacára tetemesen olcsóbb.

Az Emberfiáról. (Krisztus-elbeszélések.) Irta *Krane Anna* bárónő. Fordította *Hodács Ágost*, lelkész. Kisiratos. (Csanádm.)

Krane Anna bárónő e könyvben az Üdvözítő földi életének részleteit dolgozta föl elbeszélések alakjában. Ragyogó tollával bebizonyította, hogy nemcsak a szent személyek és események általában, de még Krisztus személye is mennyire méltó tárgya lehet a szépirodalomnak. Tulajdonképen nem is annyira Krisztusról, mint inkább azokról a személyekről szól, akik Krisztus környezetében éltek. Ha az Üdvözítő személye többé-kevésbé mégis szerepel, Krisztus Isten-ember maradt Krane Anna tolla alatt. Az olvasó ezekben az elbeszélésekben szinte látja az isteni ragyogást, mely az Üdvözítő személyéből előtör, de azért mégis emberi részvétellel van iránta. A könyv hat elbeszélést tartalmaz: «A názáreti álomszövdő», «Alfeuszfia Lévi», «A százados», «A bűnösök lakomája», «Dizmasz» és «Mária búcsúja». Az író a szentírás adataihoz annyi kedves vonást vegyít a sajátjából, hogy az embernek úgy tetszik, mintha újat olvasna. Szóval Krane Anna bárónőben olyan írónőt üdvözölhetünk, aki a keresztyény nő szívével és a művésznő szemeivel látta meg és dolgozta fel a gazdag anyagot. Könyve keresztyény módon gondolkodó köröknek bizonyára kedvelt olvas-

mányuk lesz. A 128 lapra terjedő könyv finom kiállításban fűzve 1-50 K-ért a fordító címén rendelhető meg, de kapható bármely könyvkereskedésben is.

Religio. Tudományos és társadalmi folyóirat. Mint a theologiai folyóiratok nesztora gazdag és mély tudású tartalommal jelenik meg minden szombaton *dr. Hanuy Ferenc*, egyetemi tanár szerkesztésében. Előfizetési ára egész évre 12 kororna. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Duna-u. 3.

EGYESÜLETI ÉLET.

A központi Oltáregyesület lelki-gyakorlatai az idén az «Örökimádás»-templomban folytak le április 11—15. között. Valóságos búcsujárás volt egész nap a templomba. A lelki-gyakorlatokat dr. Vass József igazgató tartotta. Hatalmas ékesszólásával mélyen belenyúlt a lelkekbe. Naponként négy beszéd volt és pedig d. e. 1/210 óraker, d. u. 1/24 óraker — ez kizárólag hölgyeknek; továbbá 1/46 óraker és 8 óraker, mely utóbbi tisztára urakhoz volt intézve. A lelki-gyakorlat teljesen nyilvános volt s sikerét az bizonyítja legjobban, hogy a gyóntató-székek állandóan ostrom alatt állottak. A tömeges és óriási számú áldozások, melyeket dr. Vass József osztott ki 15-én reggel 8 óraker, bizonyára legszebb jutalmát képezték óriási fáradságáért.

A gyulafehérvári központi Oltáregyesület szerény keretekben mutatja be a nagyközönségnek létezését és működését. Az egyesület tisztviselő-kara jelenleg: gróf Majláth G. Károly

fővédő, özv. Majláth Györgyné, özv. báró Huszár Károlyné dísz-elnökök, Soóthy Gyula igazgató, Ávéd Jákóné elnök, dr. Csubry Bonifácné és Korbuly Ignácné al-elnökök, Bujáky Domonkos titkár, özv. dr. Szöcs Ákosné és Suhr Károlyné jegyzők, Roska Józsefné pénztáros és Fogarassy Jánosné ruhatáros.

Lelki-gyakorlatok. A besztecebényai Oltáregyesületben az ez évi lelki-gyakorlatok február 17—21-ik napokban tartattak meg. A lelki-gyakorlatok vezetésére ismét P. Áronffy Ferenc missziós atya vállalkozott, ki naponta három szent elmélkedést tartott az egybegyűlt tagoknak.

A kolozsvári Oltáregyesület ritka fényvel ünnepelte főnnállásának 10 éves évfordulóját. A rövid mult is már gyönyörű jelent teremtett. Működése messze túlszárnyalja a fiók-oltáregyesületek tevékenységét. — A jubileum központja a pazar fényű és páratlanul gazdag kiállítás, mely bőségével, szépségével és a munkák

értékével méltán kelt bámulatot. A jubileumot egy kis évkönyv örökíti meg, amely különféle jelentéseket és kimutatásokat tartalmaz. Remek fölvételeket találhatunk a kiállításról, továbbá az oltáregyesület kitűnőségeinek arcképével is találkozunk. Mindig is öröm tölti el

bensőnket, ha az Eucharisztia tiszteletének és gondozásának jeleit látjuk valahol. Ép azért sietünk most is örömmel üdvözölni a jubiláris kolozsvári egyesületet és kívánjuk, hogy még sokat tehesen az Eucharisztia érdekében!

KIMUTATÁS.

1912. november havában befolyt tagdíjak.

Krizsák Andrásné 1 k., Almássi Zsuzsi 1 k., Jeszenszky Róza 1 k., Takács Ilona 1 k., Dabay Paula 1 k., Stefán Anna 1 k., Bálint Ernőné 4 k., Kostka Irén 4 k., Ámán Jánosné 2 k., Báthory Ivánné 4 k., Jordán Ferencné 4 k., Szelke Józsefné 4 k., Wederber Józsefné 2 k., Picke Józsefné 3 k., Fekete Emerencia 2 k., Sziver Luiza 1 k., Brankner Veron 2 k., Fok Ferencné 1 k., Fok Mariska 1 k., Fok Emma 1 k., Ottinger Károlyné 1 k., Ottinger Lajoska 1 k., Murmann Alexandra 14 k., Kampf Karolina 30 f., Keszter Erzsébet 24 f., Bartel Erzsébet 24 f., Ruz Róza 24 f., Wetzter Erzsébet 24 f., Bartinszky Mari 40 f., Seffer Juli 40 f., Keller Magdal 30 f., Hegedüs Mari 24 f., Pozsgai Klára 24 f., Gombár Ilona 24 f., Mucik Ignác 50 f., Mucik Róza 50 f., Wetten Anna 24 f., Hubert Magda 24 f., Balogh Györgyné 60 f., Lindner Mari 24 f., Kubis Anna 4 k., Danzer Alojzia 2 k., Kasch Györgyné 1 k., Király Rozina 1 k., Kőszeghy Vendelné 24 f., Holló Györgyné 2 k., özv. Roth Emília 1 k., Stowasserné 1.40 k., Hoferné 2 k., Weiss Irén 1 k., özv. Richter Nándorné 1 k., Bezetei Márton 2 k., Szabó Kálmánné 10 k., Szlimák Irma 5 k., Durai Julianna 2 k., Kukuk Katalin 2 k., Deteki tagoktól 32-90 k., Géczy Teréz 1 k., Bodnár Izabella 2 k., Papp Irén Szarvas 24 f., Brandstätter Mária Pozsony 2 k., özv. Viktor Józsefné 1 k., Keresztényi Józsefné 40 f., Köberlink Róza 30 f., Izolmuss Julia 60 f., Dix Vilmos 24 f., Dix Anna 24 f., Török Hermin grófnő 4 k., Aszói tagoktól 14 k., Szóde Apollónia 4 k., Jurán Gizella 4 k., Hegedüs Gizella 2 k., Strémi tagoktól 35-60 k., Felsőlendvai tagoktól 45-40 k., Somogytászári tagoktól 26-68 k., Vincze Mária 60 f., özv. Eckhardt Károlyné 1 k., Stankovics Mihályné 2 k., Liptószentmiklósi tagoktól 50 k., Petes Antalné 5 k., Lesso Anna 24 f., Balázs Terézia 24 f., Szegner Paulin 24 f., Garbicek Terézia 24 f., Csecsek Mária 6.28 k., Kun Terézia 2 k., Winkler Erzsébet 1 k., Kramarik Carola 1., Kiss Józsefné 1 k., Kassai tagoktól 70 korona.

Kimutatás a budapesti Központi Oltáregyesület által 1912-ben ajándékozott tárgyakról.

Esztergom főegyházmezejében : Dercsika 1 viola, 1 fehér kazula ; Aszós 2 oltárterítő ; Nagy-Czétényi (Nemes Panne Félia) 1 ünn. fehér kazula, 1 pluviale ; Hely-

ben I. Maglódi-uti kápolna 1 vörös kazula ; Tardoskedd zárda 1 fehér kazula, 1 fekete kazula ; Kőpösd 1 fehér-, 1 vörös kazula, 2 alba és cingulum, 2 vörös ministerruha, 2 ministering, 1 karing, 1 ciboriumköpenyke ; Palást 1 kehely, 1 alba, 1 karing, 6 vállkendő, 6 corporale, 12 purificatorium, 12 lavabo ; Helyben Damjanich-u. főgimn. 1 fekete, 1 piros kazula ; Barsbese 1 ünn. fehér kazula, 1 fekete kazula, 2 alba, 2 vállkendő, 1 karing, 6 corporale, 6 purificatorium, 6 lavabo ; Zsitvaapáti (Ebedec filia) 1 szentségtartó ; Nemcsény I. 1 ünnepi vörös kazula, 1 burza, II. Nagyvezekény filia 1 fekete kazula, 1 burza, III. Kisvezekény filia 1 fekete pluviale, IV. Valkóc filia 1 pacificale, 1 velum ; Vámos Mikola 1 zöld kazula, 1 pacificale ; Bars Alsóvár 1 zöld kazula, 6 vállkendő, 6 corporale, 12 purificatorium, 12 lavabo ; Nyitrabajna 1 ünn. fehér kazula, 1 viola kazula, 1 stólavédő ; Nagykereskény I. 1 fehér ünn. kazula, 6 corporale, 12 purificatorium, II. Hontkiskér filia 1 füstölő, 1 karing, 1 velum, 12 lavabo, 6 vállkendő ; III. 1 öröklámpa, 1 olajtartó ; Felsőtúr 1 fehér, Barstaszár I. 1 vörös, 1 viola kazula, 4 viola, 4 fekete ministerruha, 4 ministering, II. Barskiszfalva filia 2 oltárpárna, 1 alba, 1 karing, 1 felső, 2 alsó oltárterítő ; Helyben Irgalomház 1 ünn. fehér kazula ; Albár 1 fehér, 1 vörös kazula ; Helyben Ráday-utcai gimn. 1 viola pluviale ; Vámosladány 1 szentségtartó, 1 ünnepi fehér kazula, 1 fehér pluviale, 3 vállkendő, 3 corporale, 12 purificatorium, 12 lavabo ; Csáb 1 kehely, 2 alba, 1 ünn. fehér kazula, 1 velum, 4 vállkendő, 4 corporale, 6 lavabo, 6 purificatorium ; Szent Mihályúr 1 tabernaculum, 1 készlet kánontábla, 6 gyertyatartó, 1 kehely, 1 pár ámpolna, 1 fehér, 1 fekete kazula, 1 fehér-, 1 fekete pluviale, 2 alba, 2 oltárterítő ; Helyben VIII. ker. főgimn. 1 kehely, 1 miszszálé, 1 fehér kazula, 1 viola kazula ; Szimő 1 fehér kazula ; Ógyalla 1 fehér kazula, 1 fehér, 1 fekete pluviale, 1 alba, 1 karing ; Helyben Erzsébet-kórház 1 fehér pluviale, 6 vállkendő, 6 corporale, 12 purificatorium, 12 lavabo ; Helyben Jézus szent Szíve-temploma 1 zöld kazula, Helyben lazaristák temploma 1 ünn. fehér-, 1 ünn. piros kazula ; Selmechánya kórházi kápolna 1 antependium, 1 fehér-viola stóla, 1 beteglátogató burza, 1 palla ; Helyben Szt Alajos-Segélyező Társ. kápolnája 1 fekete kazula, 1 ciborium, 1 ciboriumköpenyke ; Helyben Angyalföld 1 fekete kazula ; Stomfa 1 ciborium ; Pozsony-Szentgyörgy 1 fekete kazula, 1 stóla ; Egeg 6 vállkendő, 6 corporale, 12 lavabo, 12 purificatorium.

Besztercebánya egyházmegyében : Baczur főoltárhoz való hozzájárulás ; Bajnóclaza tabernakulumhoz való hozzájárulás ; Borosznó 1 feszület, 1 csengő, lavabo ; Felsőapáti 1 füstölő, 1 tömjéntartó ; Kömesmocsár 6 gyertyatartó ; Sebesér 1 kánontábla készlet, 1 kehely, 1 pulpitus ; Besztercebánya szeminárium 1 ciborium.

Veszprém egyházmegyében : Zselickislak I. 1 zöld kazula, 1 beteglátog. készlet, II. Somafa filia 1 ciborium, 1 beteglátog. készlet, 1 füstölő, tömjéntartóval ; Lábod 1 vörös, 1 fekete kazula, 1 kehely ; Somogysámson I. 1 ünn. kazula, 1 fekete pluviale, II. Sávoly filia 1 zöld kazula ; Kutas 1 fekete kazula, 1 feszület ; Borzavár 1 fehér kazula ; Csurgó (Szentá filia) 1 kehely ; Orosztony 1 fehér kazula, 1 szentelt olajkészülék, 1 szenteltvíztartó hintővel ; Bezeréd 1 kánontábla készlet 1 kétrúdas mennyezet, 1 öröklámpa ; Aka 1 vörös kazula.

(Folytatjuk.)

Szerkesztő: **Dr. Tiefenthaler József.**